

สรุปหัวข้อข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญ ประจำวันที่ 12 พฤศจิกายน 2565

เรื่อง

1. รายงานพิเศษ: 'อำนาจเจริญ'ดัน'บ้านหนองเม็ก'สู่ชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร
2. รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ลงพื้นที่เยี่ยมชมแปลงผักอินทรีย์ จ.สุรินทร์...
3. คอลัมน์: หมายเหตุประเทศไทย: ผักดันอาหารแห่งอนาคตผ่านเวทีผู้นำเอเปก
4. สต็อกปุ๋ยทั่วประเทศ1.4ล้านตัน คน.การันตีเกษตรกรมีใช้เพียงพอ
5. ภาพข่าว: ภาพมันฟื่อง: แหล่งอาหาร
6. ร่วมสร้างแบรนด์วิสาหกิจชุมชน
7. ยกระดับมะม่วงสุลีนค้าแปรรูป
8. เห็นหูหนูแก้วกุด'แก้จน'!ต่อยอดทำ'เป็ยะ'เห็นหูหนู'เพิ่มมูลค่า
9. ตั้ง"กระทรวงการข้าว" ส่อแห้วผลศึกษาชี้เป็นไปได้ยาก
10. ศรีตรังฯชวนชาวสวนรับส่งยางป้อนโรงงานให้เบี่ยชยัน1.85หมื่น

สื่อ

- แนวหน้า
- ไทยโพสต์
- ไทยรัฐ (กรอบบ่าย)
- แนวหน้า
- ข่าวสด (กรอบบ่าย)
- ไทยรัฐ (กรอบบ่าย)
- ข่าวสด (กรอบบ่าย)
- ผู้จัดการสุดสัปดาห์ 360 องศา
- ผู้จัดการสุดสัปดาห์ 360 องศา
- มติชน (กรอบบ่าย)

'อำนาจเจริญ'ดัน'บ้านหนองเม็ก'สู่ชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ (ธ.ก.ส.) ผลักดันชุมชนบ้านหนองเม็ก พัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร คณะตรวจประเมินมาตรฐานชุมชนท่องเที่ยว ในโครงการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวและเครือข่ายชุมชนท่องเที่ยว ที่ดำเนินงานโดย ธ.ก.ส. ได้ลงพื้นที่ ตรวจสอบประเมินชุมชนท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ

ณ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ บ้านหนองเม็ก ภูตะวันออร์แกนิกฟาร์ม ตำบลคึมใหญ่ อำเภอมือ อำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยมีคณะทำงานบูรณาการพัฒนารวมชนท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดอำนาจเจริญ ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านและกลุ่มเกษตรกรบ้านหนองเม็ก ต้อนรับและร่วมชี้แจงข้อมูล รับฟังคำแนะนำจากคณะตรวจประเมินในครั้งนี้

ตามที่ ธ.ก.ส. ได้ดำเนินโครงการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว

และเครือข่ายชุมชนท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายในปี 2565 จำนวน 10 ชุมชน โดยได้เชิญส่วนภายนอกที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้แทนจากกรมการท่องเที่ยว, ผู้แทนจากองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), ผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, และผู้แทนจากสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (depa) ดำเนินการตรวจประเมินชุมชนท่องเที่ยวตามเกณฑ์

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: First Section/ภูมิภาค

วันที่: เสาร์ 12 พฤศจิกายน 2565

ปีที่: 43

ฉบับที่: 15171

Col.Inch: 75.12 Ad Value: 93,900

หน้า: 8(บน)

PRValue (x3): 281,700

คลิป: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: รายงานพิเศษ: 'อำนาจเจริญ'ดัน'บ้านหนองเม็ก'สู่ชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร

มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน

โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดอำนาจเจริญ ได้ส่งชุมชนที่มีศักยภาพและสามารถตรวจประเมินมาตรฐานชุมชนท่องเที่ยว ปีบัญชี 2565 จำนวน 1 ชุมชน คือ ชุมชนบ้านหนองเม็ก ตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ในครั้งนี้ คณะตรวจประเมินมาตรฐานชุมชนท่องเที่ยวได้ลงพื้นที่เพื่อดำเนินการตรวจประเมินชุมชนท่องเที่ยวตามเกณฑ์มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาปรับปรุงชุมชนท่องเที่ยว ของธนาคารให้เป็นมาตรฐานต่อไป เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อไปในอนาคต

สำหรับชุมชนบ้านหนองเม็ก ตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ขึ้นชื่อเรื่อง การปลูกผักอินทรีย์ ที่ได้มาตรฐาน มีการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง โดยการผลิตผักอินทรีย์ปลอดสารพิษส่งขายทั่วประเทศ มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรเป็นอย่างดี กลายเป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานจากภาคส่วนต่างๆ ที่สนใจ จนกลายเป็นหนองเม็กโมเดล

จุดเด่นของกลุ่มคือ การใช้หลักการตลาดนำการผลิต เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อสร้างอำนาจต่อรองในตลาดปรับเปลี่ยนแนวคิด การผลิตแบบพอเพียงมาเป็นผลิตเชิงพาณิชย์ เปลี่ยนอาชีพรองมาเป็นอาชีพหลัก

รวมทั้ง การเข้าถึงอาชีพและยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ จนเริ่มจากปลูกผักอินทรีย์ในโรงเรือน สามารถผลิตผักที่มีคุณภาพและปลอดภัยส่งตลาดได้ตลอดปีที่สำคัญ เมื่อครั้ง พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เดินทางไปตรวจราชการในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ และได้เดินทางลงพื้นที่เยี่ยมชม ศูนย์เรียนรู้การปลูกผักอินทรีย์บ้านหนองเม็กอีกด้วย...

รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ลงพื้นที่เยี่ยมชมแปลงผักอินทรีย์ จ.สุรินทร์ พัฒนาศักยภาพสมาชิก ขยายเครือข่ายสู่พื้นที่ต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้สูงสุด

นายนิรันดร์ มูลธิดา รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้เข้าร่วมพิธีประกาศเจตนารมณ์ 'การขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ร่วมกับการลดความเหลื่อมล้ำในจังหวัดสุรินทร์' พร้อมด้วย อบต.หนองสนธิ อบจ.สุรินทร์ โรงพยาบาลจังหวัดสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตจังหวัดสุรินทร์ ปศุสัตว์จังหวัด เกษตรจังหวัด และสหกรณ์การเกษตรพืชผักอินทรีย์หนองสนธิ จำกัด ได้เข้าร่วมพิธี ณ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสนธิ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

ภายหลังเสร็จพิธี มีการเยี่ยมชมฐานเรียนรู้โครงการศูนย์เรียนรู้หนองสนธิ รุ่งเรืองเมืองเกษตรอินทรีย์ มีทั้งหมด 6 ฐาน

คือ 1.แผนการผลิตผักอินทรีย์ อบต.หนองสนธิ 2.การทำอาหารไฮโปอินทรีย์ อบต.หนองสนธิ 3.การแปรรูปผลผลิต อบต.หนองสนธิ 4.การบริหารจัดการสหกรณ์ อบต.หนองสนธิ 5.การทำ

อาหารปลา โดยพันธุ์จิวอเนก 6.ทอผ้าที่เล็ก/เส้นไหมสีธรรมชาติ และ 7.การสาวไหม นอกจากนี้ยังมีเวทีสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมชมแปลงผักของสหกรณ์การเกษตรพืชผักอินทรีย์หนองสนธิ จำกัด

สหกรณ์การเกษตรพืชผักอินทรีย์หนองสนธิ จำกัด กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูก "ผักอินทรีย์" ด้วยกระบวนการผลิตตามธรรมชาติ ตั้งแต่ขั้นตอนการปลูก การดูแล เก็บเกี่ยว ทำความสะอาด และบรรจุภัณฑ์ เพื่อความปลอดภัย และสิ่งที่ดีที่สุดแก่ผู้บริโภค ปัจจุบันมีสมาชิก

113 ราย ปลูกพืชผักอินทรีย์ 61 ชนิด ผลไม้อินทรีย์ 8 ชนิด และมีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น น้ำสมุนไพร น้ำข้าวโพด น้ำฝรั่ง เป็นต้น สร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพให้กับผู้บริโภคมากกว่า 2 ปี

นายนิรันดร์ มูลธิดา รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ กล่าวถึงแผนการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพืชผักอินทรีย์หนองสนธิ จำกัด ว่าทางสหกรณ์ได้มีการส่งเสริมและผลักดันให้สมาชิกของสหกรณ์ฯ ปลูกพืชผักปลอดภัย ไร้สารเคมี มีข้อกำหนดและเกณฑ์ต่าง ๆ ตามหลักของเกษตรอินทรีย์

ซึ่งสหกรณ์ฯ กลุ่มนี้ก็สามารถปลูกพืชผักได้อย่างมีคุณภาพ ตรงตามมาตรฐาน จนปัจจุบันสมาชิกได้รับมาตรฐาน Organic Thailand และอีกภารกิจหนึ่งที่ทางสหกรณ์ฯ ได้ผลักดันคือด้านการตลาด มีการจำหน่ายผ่านตลาดจริงใจ Tops market (Robinson จังหวัดสุรินทร์) ส่งจำหน่ายให้กับโรงพยาบาล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และตามท้องตลาดทั่วไป จะเห็นได้ชัดว่าตลาดมีความมั่นคง แน่นอน และกว้างขึ้น

“ในปี 2566 ทางสหกรณ์มีแผนการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรพืชผักอินทรีย์หนองสนธิ จำกัด คือการร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในทุกๆด้าน รวมไปถึงการขยายเครือข่ายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการศึกษาดูงานมากขึ้น เนื่องจากสหกรณ์ฯแห่งนี้ เป็นศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน จึงมีเป้าหมายให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิกสหกรณ์ฯ” รองอธิบดีกล่าว

ผลิตภัณฑ์อาหารแห่งอนาคตผ่านเวทีผู้นำเอเปก

วันเสาร์สบายๆวันนี้ไปคุยกันเรื่องเมนูเสิร์ฟผู้นำเอเปกกันอีกทีนะครับ เสาร์ที่แล้วผมเขียนบอกชื่อ 21 เมนูไปแล้ว ทั้งหมดล้วนเป็นอาหารแห่งอนาคต (Future Food) เทรนด์อาหารยุคใหม่ที่ช่วยลดภาวะโลกร้อน และสร้างระบบอาหารที่ยั่งยืน เนื่องจากภาวะขาดแคลนอาหารทั่วโลกกำลังเป็นปัญหาใหญ่จะหนักหน่วงขึ้นในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ตอนนี้องค์การอาหารโลกมี 8,000 ล้านคน คาดการณ์ว่าในปี 2573 จะมีมากถึง 9,700 ล้านคน รัฐบาลไทยจึงได้จัดอาหารแห่งอนาคตมาเป็นเมนูพิเศษโชว์ผู้นำเอเปก ที่ไม่ใช่แค่อร่อย อิ่มท้อง แต่ยังดีต่อใจ ดีต่อสุขภาพ และดีต่อโลก

ตัวอย่างแนวคิดอาหารแห่งอนาคต เช่น แนวคิด Novel Food นำนวัตกรรมองค์ความรู้มายกระดับวัตถุดิบอาหาร อาทิ เนื้อเทียมจากโปรตีนทางเลือก (พืชเห็ด ธัญพืชต่างๆ) ชูปเปอร์ฟู้ด (อาหารใหม่ๆ ที่ให้สารอาหารสูงกว่า เช่น แมลง สาหร่าย) แนวคิด Functional Food อาหารที่เพิ่มคุณค่าประโยชน์ทางโภชนาการเฉพาะ และตัดสารอาหารที่ไม่ประโยชน์น้อยออกไป อาทิ นม Lactose Free สำหรับผู้แพ้แลคโตส

แนวคิด Organic Food ผลิตวัตถุดิบอาหารจากการเพาะปลูกพืชผักทำฟาร์มปลอดสาร ด้วยแนวทางเกษตรอินทรีย์ ไม่พึ่งพาสารเคมี ปลอดภัยปนเปื้อน แนวคิด Zero Waste Cooking คำนึงถึงการลดขยะเหลือทิ้งทุกขั้นตอนตั้งแต่การเพาะปลูก ขนส่ง แปรรูป ปรุงอาหาร และการบรรจุภัณฑ์

โดยทั่วไปการประกวดอาหารจะวัดกันที่รสชาติและความน่ากิน แต่สำหรับโครงการ APEC Future Food for Sustainability ที่จัดสรรเมนูเสิร์ฟผู้นำเอเปกในครั้งนี้ เป็นการประกวดอาหารแห่งอนาคต ดังนั้น

หลักเกณฑ์การตัดสินจะให้ความสำคัญกับคอนเซ็ปต์โครงการควบคู่ไปด้วย โดยคิดคะแนนจากรสชาติ รสสัมผัส และรูปลักษณ์ 50% ส่วนอีก 50% คิดคะแนนจากคอนเซ็ปต์อาหาร แผนแนวทางการธุรกิจ และความน่าสนใจในการลงทุน

แต่ละเมนูต้องระบุได้ว่าความต้องการของผู้บริโภคเป็นอย่างไร ประโยชน์ที่จะเกิดแก่ชุมชน สิ่งแวดล้อม รวมถึงผลกระทบต่อสังคมและการต่อยอดทางธุรกิจ พร้อมประเมินเงินลงทุน กำไรการผลิต ยอดขาย และผลกำไร

ตัวอย่างเช่น เมนูชาชิมิคอลลาเจน สกัดจากเกล็ดปลา ผสานคุณค่าไฮโดรอลิติกจากเห็ดหูหนูขาว ตอบโจทย์ปัญหาผิวพรรณ โฟกัสไปที่กลุ่มตลาดอาหารญี่ปุ่น ช่วยลดขยะเปียก กระตุ้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยใช้เกล็ดปลาซึ่งเป็นของเหลือทิ้งนำกลับมาทำประโยชน์ ทั้งยังพัฒนาให้อยู่ในไลน์ผลิตอาหารถึงสำเร็จรูปได้ เช่น ลูกชิ้นเห็ดเสริมคอลลาเจน เต้าหู้ปลาเสริมคอลลาเจน

Thai Style Noodle with Omega Balanz Sauce
ถ้วยเต๋ยว่น้ำตกที่ใช้ซอสทำมาจาก “เหรียญทราย” หรือไข่เค็มทะเลของกลุ่มผู้เพาะเลี้ยงจากจ.ชุมพรอุดมไปด้วยโปรตีนสารต้านอนุมูลอิสระให้สมดุล โอเมก้า 3, 6, 9 เทียบเท่าปลาทะเลน้ำลึก ช่วยลดไขมันเลว เพิ่มไขมันดี เน้นเจาะกลุ่มคนรักสุขภาพที่กังวลเกี่ยวกับโรลหลอดเลือดหัวใจอย่างไรก็ตามในการเพาะเลี้ยงอาจมีปัญหาสภาพภูมิอากาศและฤดูกาล ทั้งนี้ สามารถเพิ่มมูลค่าโดยผลิตเป็นอาหารเสริมบรรจุแคปซูล เพื่อเจาะกลุ่มคนทำงานและวัยกลางคน รวมถึงต่อยอดเป็นอาหารนวัตกรรม

โครงการนี้มีกรอบรวมเสริมทักษะความรู้ให้แก่ผู้เข้าประกวด โดยจัดเข้าให้ **เข้านแคมป์พัฒนาศักยภาพเชิงธุรกิจและเทคนิคการทำตลาด** มี **บริษัทยักษ์ใหญ่** หลายบริษัทมาเป็นแมวมอง หากเมนูไหนมีแนวโน้มต่อยอดธุรกิจได้ ก็จะเข้าไปช่วยสนับสนุนหรืออาจตกลงเชิงธุรกิจร่วมกัน **ซึ่งเป็นเรื่องดีที่ได้เพิ่มโอกาสทางการแข่งขันให้แก่คนรุ่นใหม่และช่วยให้เมนูเหล่านี้ไม่หายไปหลังจบโครงการ**

อาหารแห่งอนาคตสามารถเพิ่มมูลค่าทำกำไรได้สูงกว่าอาหารปกติ และอุตสาหกรรมนี้เติบโตอย่างก้าวกระโดด ปี 2564 มีมูลค่าการตลาดทั่วโลก 122,927 ล้านบาท คาดการณ์ว่าจะขยายตัวเพิ่มเป็น 2 เท่าในปี 2568

อาหารไทยมีเอกลักษณ์ ถ้าเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับเทรนด์โลก ก็น่าจะแซร์ตลาดได้ไม่น้อยทีเดียว.

“ลมกรด”

สต็อกปุ๋ยทั่วประเทศ 1.4 ล้านตัน คน.การันตีเกษตรกรมีใช้เพียงพอ

ร.ต.จักรา ยอดมณี รองอธิบดีกรมการค้าภายใน (คน.) กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยภายหลังจากลงพื้นที่ตรวจสอบโรงงานปุ๋ยเคมีศักดิ์สยามกรุป อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ว่า ภาพรวมทุกโรงงานปุ๋ยเคมีทั่วประเทศ มีสต็อกปุ๋ยเคมีประมาณ 1.4 ล้านตัน ถือว่ามากกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้วถึง 30% ทำให้มั่นใจได้ว่าเกษตรกรจะมีปุ๋ยใช้อย่างเพียงพอไม่ขาดตลาด และราคายังปรับลดลงมาจากช่วงกลางปีที่ผ่านมา โดยปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) ราคาเฉลี่ยภาคกลางปรับลดลงประมาณ 18% แอมโมเนียมซัลเฟต (21-0-0) ราคาเฉลี่ยภาคกลางปรับลดลงประมาณ 26%

ทั้งนี้ ยังพบว่าการใช้ปุ๋ยที่ชะลอตัวลง ทำให้ตลาดมีการแข่งขันกันสูง ล่าสุดบริษัทผู้ผลิตและผู้นำเข้าปุ๋ยเคมีหลายราย ได้ประกาศปรับลดราคาจำหน่ายปุ๋ยยูเรีย

หน้าโรงงานประมาณตันละ 300 บาท หรือกระสอบละ 15 บาท ซึ่งจะสะท้อนถึงราคาปลายทางในไม่ช้า และจะช่วยลดภาระต้นทุนให้แก่เกษตรกรบางส่วน

ส่วนการตรวจสอบปุ๋ยเคมีที่โรงงานปุ๋ยเคมีศักดิ์สยามกรุป พบว่า สต็อกปุ๋ยเคมีมีเต็มโกดัง ทั้งปุ๋ยที่บรรจุกระสอบแล้ว แม่ปุ๋ย และวัตถุดิบสำหรับผสม (bulk-blending) ซึ่งสามารถผลิตปุ๋ยสูตรต่างๆ เพื่อจำหน่ายได้ถึงปีหน้า

ร.ต.จักรากล่าวว่า เพื่อรักษาความเป็นธรรมด้านราคาให้แก่พี่น้องเกษตรกรและป้องกันไม่ให้เกิดการจำหน่ายปุ๋ยเคมี

ร.ต.จักรา ยอดมณี

ในราคาแพงเกินสมควร กรมได้ร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดติดตามและกำกับดูแลราคาจำหน่ายในทุกจังหวัดอย่างใกล้ชิด ตลอดจนขอความร่วมมือให้สมาคมการค้าปุ๋ยและธุรกิจการเกษตรไทย สมาคมการค้าผู้ผลิตปุ๋ยไทย และสมาคมคนไทยธุรกิจเกษตร ร่วมสอดส่องดูแลและกำกับไปยังตัวแทนจำหน่ายให้ขายปุ๋ยเคมีในราคาที่สอดคล้องกับต้นทุนที่แท้จริง ไม่ให้เกษตรกรถูกเอารัดเอาเปรียบ

โดยหากพบการฉวยโอกาสจำหน่ายในราคาแพงเกินสมควร จะมีโทษตามกฎหมาย จำคุกสูงสุดไม่เกิน 7 ปี ปรับไม่เกิน 140,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับแล้ว และหากเกษตรกรไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือพบการกระทำผิดสามารถแจ้งหรือร้องเรียนมาที่สายด่วนกรมการค้าภายใน 1569 หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัดทุกจังหวัด

แหล่งอาหาร

อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง กับพื้นที่ตำบลบ้านขาว อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เป็นแหล่งอาหารในการเลี้ยงควายน้ำ

เกษตรกรผู้เลี้ยงควายน้ำพื้นที่หมู่ 1 ต.บ้านขาว อ.ระโนด จ.สงขลา ประสบปัญหาขาดแคลนแหล่งหญ้าในการเลี้ยงควายน้ำ แหล่งอาหารนั้นถูกวัชพืชรุกคืบเข้ามาปกคลุมเกือบเต็มพื้นที่ วอนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งเข้ามาช่วยเหลือขุดลอกพื้นที่แหล่งอาหารในพื้นที่ชุ่มน้ำ ทั้งในพื้นที่ตำบลทะเลน้อย

ร่วมสร้างแบรนด์วิสาหกิจชุมชน

นายพนพล แสนอินท๊ะ ครู กศน. อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน เปิดเผยว่า ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกรปลูกกาแฟ กลุ่มสมาชิกป่าสร้างรายได้รวมกลุ่มเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนขึ้นมาชื่อ “กาแฟดอยภูแว” มีการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนอ.เฉลิมพระเกียรติ และขอเป็น

ผลิตภัณฑ์โอท็อป ทุกสิ่งที่ได้ทำหวังเพียงว่าอยากให้กลุ่มมีความเข้มแข็งสามารถต่อรองราคาผลผลิตกับพ่อค้าคนกลางได้ ไม่ต้องโดนเอารัดเอาเปรียบ และอยากให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้จนนำไปสู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นอกจากนี้มีการเปิดร้าน “กาแฟภูแววิว” ถือ

เป็นร้านกาแฟร้านแรกของดอยเปียงซ้อที่รับผลผลิตจากพี่น้องเกษตรกรในพื้นที่มาแปรรูปและเปิดเป็นคาเฟ่เล็กๆท่ามกลางขุนเขา เพื่อให้พวกเขาเหล่านั้นได้ชิมรสชาติของกาแฟที่ตัวเองปลูก และหากมีผู้สนใจในเรื่องของกาแฟ ภูแววิว coffee&homestay พร้อมทั้งจะให้ความรู้ในทุกเรื่องของกาแฟ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ตั้งแต่ขั้นตอนกระบวนการผลิต การแปรรูป การคั่ว และการชงดื่ม.

รวมกลุ่ม กลุ่มสมาชิกป่าสร้างรายได้ อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน ร่วมกับเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ รวมกลุ่มสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนชื่อ “กาแฟดอยภูแว” พร้อมเปิดคาเฟ่ท่ามกลางขุนเขา เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน.

ยกระดับมะม่วงสู่สินค้าแปรรูป

ขอนแก่น - นางสาวริษาพร อานรรณสรเดช ผู้อำนวยการกองพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เผยว่า มะม่วงเป็นพืชที่มีจำนวนเกษตรกรปลูกมากที่สุด โดยปัจจุบันมีครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกมะม่วงรวมทั้งประเทศกว่า 200,830 ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูก 913,788.60 ไร่ มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 433,474.66 ไร่ มีผลผลิตรวมประมาณ 1 ล้านตัน หรือเฉลี่ย 2,082 ก.ก.ต่อไร่ ที่ผ่านมา การผลิตมะม่วงมีอัตราการขยายตัวของแต่ละพื้นที่และมีผลผลิตที่เพิ่มขึ้น จนเกิดปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำและล้นตลาด กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมจึงได้กำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการในการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้วยการยกระดับสินค้าเกษตรสู่อุตสาหกรรม ตั้งแต่ต้นน้ำคือเกษตรกรผู้เพาะปลูก จนถึงปลายน้ำคือผู้แปรรูปและส่งออก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคอุตสาหกรรม และลดความเสี่ยงด้วยการจัดการรวมไปถึงการช่วยพัฒนาและแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ ที่สำคัญคือการช่วยเพิ่มทางเลือกให้กับเกษตรกรและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรของไทยในระดับสากล

“ขณะนี้เข้าสู่ขั้นตอนที่ 1 ที่คณะทำงานร่วมระหว่างกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้

ดำเนินงาน จัดอบรมที่ มข.ครั้งนี้มีเกษตรกรเป้าหมาย 60 คน และทั้งประเทศ ก็จะมีกลุ่มผู้ปลูกมะม่วงประมาณ 400 คน ที่จะเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ในการแปรรูปมะม่วงตามสภาพพื้นที่ที่แตกต่างกัน ภาคอีสานจะเด่นเรื่องมะม่วงน้ำดอกไม้และมะม่วงแก้วขมิ้น จึงกลายมาเป็นที่มาของการฝึกอบรมในการทำมะม่วงผงและมะม่วงเพื่อขาย การแปรรูปผลไม้ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยการเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้นให้มีอายุเก็บรักษาที่นานขึ้น สามารถนำไปใช้เป็นส่วนผสมในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ธุรกิจบริการอาหารเครื่องดื่ม และเมื่อการอบรมทั้งประเทศในกลุ่มเป้าหมาย 400 คน ครบแล้ว ก็จะคัดเลือกให้เหลือ 15 คนเพื่อเข้าสู่ขั้นตอนที่ 2 ในการยกระดับผลิตภัณฑ์แปรรูปเป็นเมนูอาหารและเครื่องดื่ม ตามแผนการเชื่อมโยงมะม่วงในการเข้าสู่ธุรกิจอาหารที่สมบูรณ์แบบและเกิดความยั่งยืนให้กับเกษตรกรในแต่ละพื้นที่”

การอบรมครั้งนี้จะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถ่ายทอดองค์ความรู้โดยมีเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงในพื้นที่ จ.ขอนแก่น, มหาสารคาม, กาฬสินธุ์ และ จ.นครราชสีมา เข้าร่วมรับการฝึกอบรมรวมกว่า 60 คน

เห็ดหูหนูภู่วักรฤด'แก้งน'! ต่อยอดทำ'เป็ยะเห็ดหูหนู'เพิ่มมูลค่า

แต่เดิมอาชีพเพาะเห็ดหูหนู เกษตรกรจะยึดตามสูตรหลักของการทำก่อนๆ มีส่วนผสมอะไรบ้างก็ใส่ตามๆกันมา ซึ่งถ้าชุดไหนมีปัญหาเห็ดเสียหายหมดเลยก็มี พอปรับเปลี่ยนใช้หลักวิชาการช่วยพบว่า ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตแตกต่างจากเดิมกว่าที่ทำมา!

จังหวัดราชบุรีเป็นแหล่งผลิต "เห็ดหูหนู" ซึ่งการค้าแหล่งใหญ่ของประเทศ โดยเฉพาะที่ชุมชนบ้านเชิงสะพาน ต.เจดีย์หัก อ.เมือง จ.ราชบุรี ซึ่งเดิมที่ชาวบ้านมีอาชีพทำนา แต่ประสบปัญหาขาดทุน จึงหันมาเรียนรู้เรื่องการเพาะเห็ดเป็นรายได้เสริม และเริ่มมีรายได้ดีขึ้น มีตลาดมารองรับ จึงเปลี่ยนมาเป็นอาชีพหลัก มีการรวมกลุ่มกันเพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่ม "วิสาหกิจชุมชน" โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี 2549-ปัจจุบัน สมาชิกจำนวน 98 ราย มีโรงเรือนเพาะเห็ดรวมกันกว่า 500 โรงเรือน

และในปี 2561 มีกลุ่มเพาะเห็ดที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่เพิ่มอีกคือ ชุมชนวัดแก้ว อ.บางแพ จ.ราชบุรี มีโรงเรือนเพาะเห็ดรวมกันประมาณ 100 โรงเรือน ซึ่งการผลิตได้รับงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐผ่านทางโครงการ

ต่างๆ ด้วย

แต่ทว่าเกษตรกรทั้งสองกลุ่มยังคงประสบปัญหาที่คล้ายกันคือว่า การผลิต "หัวเชื้อ" ไม่ได้คุณภาพทำให้ดอกเห็ดเล็ก ออกดอกไม่สม่ำเสมอ การใช้สูตรอาหารยังไม่เหมาะสมทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง (โดยไม่จำเป็น) และในกระบวนการทำก่อนการนั่งมาเชื้อยังไม่ได้ประสิทธิภาพจึงเป็นสาเหตุ ทำให้เกิดเชื้อปนเปื้อนและปัญหาศัตรูเห็ด ได้แก่ โรคและแมลง ที่ตามมา

● ก้อนเชื้อเห็ดสูตรใหม่! ช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต

ดร.วิศรา ไชยสวัสดิ์ นักวิจัยจาก สวทช. เล่าให้ฟังว่า เดิมปัญหาของเกษตรกรจากการได้พูดคุยกันก็คือว่าเขามีปัญหามาตั้งแต่เรื่องของการผลิต "ก้อนเชื้อ" เลยหรือว่าหัวเชื้อ เขาใส่วัตถุดิบตามสูตรอาหารเลี้ยงเชื้อเห็ดโดยที่ไม่เคยรู้เลยว่าแต่ละอย่างมันช่วยในเรื่องอะไรบ้าง บางครั้งใส่ไปเกินความจำเป็น เพราะทำตามแบบที่เคยทำต่อกันมา

ซึ่งพอทีมวิจัยเข้าไปให้ความรู้ โดยโครงการนี้ได้รับ

การสนับสนุนจาก วช. เพื่อสร้างความยั่งยืนในการประกอบอาชีพของเกษตรกร ก็จะบอกกับเขาว่า บางอย่างมันสามารถที่จะปรับ-ลดได้เพราะว่า บางอย่างถ้าใส่มากเกินไปมันก็ไม่ได้ดีกับเชื้อ มันยิ่งทำให้เชื้อเห็ดอ่อนแอกว่า เพราะว่าจะทำให้เชื้ออื่นเข้าไปง่าย ขณะที่เห็ดหูหนูเป็นเชื้อที่อ่อนแอถ้าเทียบกับเห็ดชนิดอื่น ก็เลยเป็นที่มาว่าเกษตรกรยอมปรับเปลี่ยนกระบวนการตามที่แนะนำเขาในเรื่องแรก

ต่อมาคือเรื่องของการผลิตที่มักจะมีปัญหาเรื่องของ "โรคและแมลง" เข้ามา เดิมใช้สารเคมีอย่างเดียวโดยที่ไม่รู้ว่า ใช้สารเคมีตัวไหนที่จะช่วยเรื่องโรคและแมลงได้ ดังนั้นจึงได้เข้าไปแนะนำกระบวนการจัดการความสะอาดในโรงเรือนก่อน และช่วยดูว่าในช่วงไหนที่มีโรค-แมลงชนิดใดจะระบาดบ้าง หลังจากนั้นก็มี การสร้างความเข้าใจเรื่องของการใช้ "ชีวภัณฑ์" เข้ามา เพื่อให้เกิดความปลอดภัยสำหรับการบริโภค โดยแนะนำให้ใช้ชีวภัณฑ์ในกลุ่มฟิซีสมูลไพร์ เป็นหลักทดแทนการใช้สารเคมี

"พอเริ่มเก็บดอกได้จะเห็นเลยว่ามันช่วย ลดต้นทุน

เพิ่มผลผลิต ซึ่งจากเดิมผลผลิตเขาอยู่ที่ประมาณ 2 ซีดครึ่ง (หรือ 250 กรัม) แต่ไม่เกิน 3 ซีด (หรือ 300กรัม)/ก้อน ต่อ 1 รอบการผลิต หรือประมาณ 3-4 เดือน ตอนนีก็ช่วยให้ผลผลิตเขาเพิ่มขึ้นมา เป็น 3 ซีดครึ่ง (หรือ 350 กรัม) - 4 ซีด(หรือ 400 กรัม)/ก้อน ต่อรอบการผลิต 4 เดือน ได้แล้ว"

โดยในการผลิตของเกษตรกร โรงเรือนเพาะเห็ด 1 โรง จะบรรจุก้อนเชื้อเห็ดสำหรับทยอยในการให้ผลผลิต (ดอกเห็ด) ได้ประมาณ 3,000 ก้อน/โรงเรือน เป็นลักษณะของการผลิตต่อครั้ง ในจำนวนมาก ดังนั้นหากสามารถควบคุมทั้งเรื่องของต้นทุนการผลิตและคุณภาพที่ได้ ก็จะช่วยให้เกษตรกรมีความคุ้มค่าจากผลผลิตต่อรอบที่ได้เพิ่มมากขึ้นไปด้วย

● ตอยอดผลผลิตสู่ "ขนมเป็ยะไส้เห็ดหูหนู" เมนูสร้างมูลค่าเพิ่ม

ปกติเกษตรกรจะเน้นขายผลผลิตแบบสด เห็ดที่เก็บได้จะซ่งขายเป็นกิโลกรัมโดยมีผู้รับซื้อ เข้ามารับถึงที่เลย แต่เขาก็จะมี "การแปรรูป" บ้างในช่วงที่ราคาเห็ดถูกลง เหลืออยู่ที่ 10-20 บาท/กก. มีการนำมาทำแปรรูปเป็น "แฮมเห็ด" ควบคุมไปกับเห็ดชนิดอื่นฯ ด้วย หรือว่าทำเป็น "น้ำเห็ดเจาก๊วย" ที่ใช้เห็ดหูหนูทำ เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรเองก่อนหน้าก็ได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องการแปรรูปมาจากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรฯ ที่ได้เข้ามาช่วย ส่วนเรื่องของ "ขนมเป็ยะ" ที่เพิ่งจะมาทำเพิ่มในตอนหลังนี้ ก็เป็นการพัฒนาาร่วมกับทีมวิจัยในครั้งนี้ เพื่อสร้างความหลากหลายเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภคด้วย

"ขนมเป็ยะนี้พอเขาเห็นว่าโครงการเราเข้าไปตรงนี้

เขาก็ให้ออเด็ยเขาบอกว่าจริงๆ เห็ดมันไม่จำเป็นต้องขายดอกสดอย่างเดียวนะ มันแปรรูปเป็นอย่างอื่นได้อีก เขาก็เลยเกิดออเด็ย แล้วพอตีวันนั้นเราจัดงาน "วันเห็ดหูหนู" ก็คือวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเรื่องเห็ดหูหนูให้กับเกษตรกร ทั้งจังหวัดราชบุรีเลยก็มาในร่วมงานนี้กัน เขาก็เลยเกิดออเด็ยว่าโอเคเขาทำขนมเป็ยะเป็น ลองใช้ไส้เห็ดจาก "เห็ดหูหนู" ดูดีไหม มันก็เลยกลายเป็นจุดเริ่ม และจากงานดังกล่าวปรากฏว่า ขนมเป็ยะไส้เห็ดหูหนู ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี"

ปัจจุบันการแปรรูปเห็ดทำเป็น "ขนมเป็ยะไส้เห็ดหูหนู" โดยกลุ่มเพาะเห็ดชุมชนวัดแก้ว มีการเปิดรับออเดอร์และผลิตส่งให้กับลูกค้าแบบทำตามคำสั่งซื้อเป็นหลัก และมีออเดอร์ที่สั่งเข้ามาอยู่เรื่อยๆ ในราคากล่องละ 40 บาท (มี 6 ลูก) ส่วนทางกลุ่มของบ้านเชิงสะพาน จะมีความถนัดในเรื่องของการทำ "แฮมเห็ด" มีส่วนผสมที่เป็นเนื้อหมูใส่อยู่ในนั้นด้วย ก็มีการเปิดรับออเดอร์ผลิตส่งตามทีลูกค้าสั่งมาเช่นเดียวกัน ถือเป็น

อีกทางเลือกเพิ่มรายได้สำหรับเกษตรกร เพื่อเสริมทั้งในช่วงที่มีผลผลิตออกมากเกินไป หรือแม้แต่ในช่วงที่ราคาดอกสดตกต่ำก็สามารถนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้อีกทาง

● **จัดการ “ก้อนเห็ดเก่า” หมดยายุหรือปนเปื้อนเชื้อแปรสู่วัตถุดิบมาใช้ซ้ำได้อีก!**

ด้าน นายรัชชัย ชันติสิทธิพร ทีมวิจัยร่วมจากเอ็มเทค สวทช. ก็ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการ “ก้อนเห็ดเก่า” หมดยายุการให้ผลผลิตแล้ว รวมทั้งก้อนที่มีปัญหาเรื่องการปนเปื้อนเชื้อ ว่าจากเดิมที่เคยเป็นภาระในการจัดการและมีจำนวนมากต่อครั้ง

โดยทีมวิจัยได้มีการนำเทคโนโลยีการจัดการของเสียจากก้อนเห็ดเก่าด้วยเตาเผา “ระบบไพโรไลซิส” โดยใช้เชื้อเพลิงจากเศษไม้เหลือทิ้งภายในท้องถิ่น เข้ามาสาธิตให้กับเกษตรกรได้เห็นถึงการใช้อย่างไรได้ จากการใช้ก้อนเห็ดเองยังคงมีความชื้นอยู่

และเมื่อนำมาเข้าสู่กระบวนการเผาของเตาระบบนี้ซึ่งเดิมเป็นเตาเผาถ่านชีวภาพ ก็จะเป็นการนำมาปรับสภาพเพราะว่ามีความชื้นอยู่ เตาเผานี้มันจะช่วยให้ไอน้ำที่มีอยู่ในระบบมาหนึ่งฆ่าเชื้อราต่างๆ ได้ โดยที่ไม่ต้องมีการปล่อยไอน้ำเข้าไปหลังจากปรับสภาพแล้วสามารถนำไปใช้เป็นวัสดุปรับปรุงดิน และใช้เป็นส่วนผสมสำหรับการผลิตก้อนเชื้อเห็ดใหม่ได้

โดยเตานี้สามารถจัดการก้อนเห็ดเก่าได้ครั้งประมาณ 50-60 ก้อน ภายใต้งานทุนค่าระบบเตาที่ถือว่าไม่สูงจนเกินไป (ขึ้นอยู่กับวัสดุที่ใช้ผลิต) สามารถผลิตถ่านชีวภาพเพื่อใช้สำหรับการปรับปรุงดินเพาะปลูกพืช ทดแทนการใช้ฟัทมอส เป็นอีกทางเลือกของการจัดการขยะเหลือทิ้งในการเกษตรเพื่อเปลี่ยนเป็นรายได้ที่น่าสนใจ

จากกระบวนการผลิตเห็ดที่ดีและมีประสิทธิภาพซึ่งนอกจากช่วยแก้ปัญหาของเกษตรกร ให้ได้ผลผลิตที่ดีขึ้น มีคุณภาพ มีความปลอดภัย และเป็นที่ต้องการของตลาดแล้ว ยังช่วยยกระดับและพัฒนาทักษะของเกษตรกร เกิดนวัตกรรมชุมชน เพื่อส่งต่อความรู้ให้คนในชุมชนและผู้ที่มีความสนใจทำเป็นอาชีพต่อไป

นอกจากนี้ทางกลุ่มเกษตรกรยังได้รับรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2565 รางวัลดีเด่นฯ ประเภทร่วมมือแกจัน ผลงาน “เห็นหูหนูก๊วก๊วกัดแกจันชุมชนบ้านเชิงสะพาน” จากสำนักงาน กพร. อีกด้วย ■

เรื่อง : ทีมข่าว SMEs ผู้จัดการ

ตั้ง “กระทรวงการข้าว” ส่อแห้ว ผลศึกษาชี้เป็นไปได้ยาก

แนวความคิดเรื่องการจัดตั้ง “กระทรวงการข้าว” เพื่อบูรณาการการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเรื่องข้าวอย่างเป็นระบบนั้น มีมากระยะหนึ่งแล้ว โดยในส่วนของสภาผู้แทนราษฎร ได้มีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นมาพิจารณาศึกษาเรื่องการจัดตั้งกระทรวงการข้าว ตั้งแต่ต้นปี 2563

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาทำการศึกษาเรื่องการจัดตั้งกระทรวงการข้าว ดังกล่าวแล้วเสร็จและถูกบรรจุเข้าวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกในวันที่ 23 มิถุนายน 2565 แต่ถูกเลื่อนออกมาบรรจุในวาระการประชุมเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายนที่ผ่านมา ซึ่งก็ถูกเลื่อนอีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม รายงานการศึกษาเรื่องการจัดตั้งกระทรวงการข้าว มีประเด็นน่าสนใจให้สังคมได้ถกเถียงกันหลายประเด็นก่อนที่ฝ่ายผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะตัดสินใจดำเนินการอย่างไรต่อไป

โดยรายงานดังกล่าวได้สรุปภาพรวมการบริหารจัดการข้าวของภาครัฐ ไว้ดังนี้

กระบวนการบริหารจัดการข้าวของภาครัฐมีหน่วยงานระดับกระทรวงที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่รับผิดชอบในส่วนของการผลิต กระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับการแปรรูป และกระทรวงพาณิชย์ที่รับผิดชอบในเรื่องการค้าและการตลาด

ขณะที่กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลักในระดับกรมที่มีภารกิจเกี่ยวข้องโดยตรงในส่วน

ของภาคการผลิต โดยตัดโอนงานจากสำนักวิจัยข้าว และศูนย์วิจัยข้าวของกรมวิชาการเกษตร สำนักขยายเมล็ดพันธุ์พืช และสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร (ส่วนส่งเสริมการผลิตข้าว) ของกรมส่งเสริมการเกษตร

นอกจากนี้ ยังมีกรมการค้าภายใน และกรมการค้าต่างประเทศ ของกระทรวงพาณิชย์ เป็นหน่วยงานในระดับกรมที่มีส่วนงานที่รับผิดชอบด้านข้าวอย่างชัดเจน

ขณะที่กระทรวงอุตสาหกรรมจะไม่มีหน่วยงานที่ดูแลเฉพาะเรื่องข้าวโดยตรง แต่มีกรมโรงงานอุตสาหกรรม ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบโรงงานแปรรูปต่างๆ รวมถึงโรงสีข้าว

สำหรับสภาพปัญหาข้าวในภาพรวมทั้งระบบ สรุปได้ดังนี้

- ชาวนามีความเสี่ยงสูงและขาดหลักประกัน
- องค์กรชาวนาอ่อนแอ
- มีอุปทาน ส่วนเกิน
- ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ
- ต้นทุนการผลิตสูง
- ฟาร์มที่ได้รับการรับรองยังมีน้อย
- ข้าวสำหรับตลาดเฉพาะยังไม่หลากหลาย
- การเช่าที่นายังเป็นปัญหาอยู่มาก
- การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน
- ขาดแคลนแรงงาน
- ขาดแคลนน้ำ
- การระบาดของโรคแมลงศัตรูข้าว

● การพัฒนาพันธุ์ข้าวยังมีข้อจำกัด
● ระบบการค้าข้าวในประเทศไม่เป็นธรรม
● ท่วงโซ่อุปทานที่ถูกครอบงำโดยกลุ่มคนจำนวนน้อย ขณะที่การบริหารจัดการข้าวของภาครัฐมีปัญหาหลักๆ คือ

(1) หน่วยงานย่อยที่มีภารกิจด้านข้าวกระจายอยู่ตามกระทรวงต่างๆ ยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบข้าวครบวงจร ตั้งแต่การวิจัย การส่งเสริมและการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร การแปรรูป และการตลาด ซึ่งปัจจุบันยังแยกกันอยู่คนละกรม และคนละกระทรวง

(2) การดำเนินงานของกรมการข้าวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีจุดอ่อนหลายประการ อาทิ การจัดตั้งกรมการข้าว อาจจะทำให้เพียงการดำเนินการในส่วนของท่าน้ำของท่วงโซ่การบริหารจัดการข้าวทั้งระบบ องค์การภาครัฐยังมีข้อจำกัดในการถ่ายทอดความรู้สู่ชาวนา ขาดการบูรณาการการทำงานอย่างจริงจัง

(3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้าว กระจายอยู่ไม่มีเอกภาพ กฎหมาย ระเบียบต่างๆ ของแต่ละกระทรวง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนท่วงโซ่ ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการตลาด กระจายไม่มีเอกภาพ สำหรับแนวทางการจัดตั้งกระทรวงการข้าว มีดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกระทรวงการข้าว เพื่อเป็นหน่วยงานในการบริหารจัดการข้าวทั้งประเทศ สร้างกลไกการควบคุมการผลิตและจำหน่ายข้าวอย่างเป็นระบบ ให้มีศักยภาพในการแข่งขันทั้งในประเทศและต่างประเทศ พัฒนาเทคโนโลยีด้านข้าวให้เข้มแข็งและเป็นหนึ่งในโลกในด้านข้าว แก้ไขปัญหาหนี้สินของชาวนา

2) ประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดตั้งกระทรวงการข้าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบูรณาการภายในฐานข้อมูลเดียวกันทั้งระบบ (ผลิต แปรรูป และ การตลาด) Rice Thailand Team อยู่ภายใต้กระทรวงเดียวกัน การบริหารจัดการข้าวทั้งระบบมีประสิทธิภาพ สามารถแข่งขันได้ การปฏิบัติตามนโยบายเกิดประสิทธิภาพ (ลดช่องว่างระหว่างหน่วยงาน) สามารถควบคุมกำกับอุปทาน และอุปสงค์ข้าวให้เกิดความสมดุลทั้งภายในประเทศ และการส่งออก มีหน่วยงานเจ้าภาพหลักที่ชัดเจนทั้งเรื่องข้าว ชาวนา และการค้าข้าว

ทั้งนี้ โครงสร้างกระทรวงการข้าว อาจประกอบไปด้วย 4 กลุ่มภารกิจ ได้แก่ กลุ่มภารกิจยุทธศาสตร์และอำนวยการ กลุ่มภารกิจวิจัยและนวัตกรรมข้าว กลุ่มภารกิจการผลิต กลุ่มภารกิจการตลาดและการค้า

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมาธิการฯ เห็นว่าการจัดตั้งกระทรวงการข้าว ยังมีข้อจำกัด ได้แก่

(1) การตัดโอนงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านข้าวทั้งหมดมารวมที่หน่วยงานเดียวกัน เพื่อให้สามารถทำงานได้ครบวงจรอย่างแท้จริงทำได้ยาก เนื่องจากหลายงานมีภารกิจคาบเกี่ยวหลายด้านและอาจทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ อาทิ การบริหารจัดการ ระบบน้ำ การพัฒนาปรับปรุงดิน งานด้านมาตรฐาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับพืชหลายประเภท จึงมีความยากในการตัดงานด้านพื้นฐานมาอยู่ที่หน่วยงานใดหน่วยหนึ่งได้

(2) การจัดตั้งกระทรวงใหม่โดยไม่ได้มีการเพิ่มบุคลากรและงบประมาณ โดยใช้บุคลากรและงบประมาณของแต่ละหน่วยงานที่มีภารกิจงานด้านข้าวโดยตรง แต่ขอเพิ่มภารกิจจะทำให้

การดำเนินการไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ

(3) ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อาจแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการปรับขยายโครงสร้างของกรมการข้าว โดยการเพิ่มหน่วยงานที่มีความจำเป็น ยกตัวอย่างเช่น การจัดตั้งสถาบันวิจัยข้าวแห่งชาติ จัดตั้งสำนักงานข้าวจังหวัด

(4) การกำหนดให้กระทรวงที่มีอำนาจกำหนดนโยบายวางแผน กำกับ ดูแล ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้ท่วงโซ่แห่งคุณค่า (Value Chain) มาดำเนินการในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ

(5) จากการศึกษาหน่วยงานของต่างประเทศที่มีการจัดตั้งหน่วยงานเป็นไปตามสินค้าเกษตร พบว่ามีเพียงประเทศบราซิลและอินเดียที่มีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะของสินค้าเกษตร ได้แก่ กระทรวงสิ่งทอและปอ

คณะกรรมาธิการฯ จึงมีข้อสรุปเกี่ยวกับการจัดตั้งกระทรวงการข้าว ดังนี้

1) การจัดตั้งกระทรวงการข้าวเป็นไปได้ยากในเชิงรูปธรรม เนื่องจากรัฐบาลต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ อย่างรอบด้านว่าจะสร้างความมั่นคงทางด้านการเกษตรและการปกป้องสิทธิของชาวนาได้อย่างแท้จริง รวมถึงสามารถยกระดับความเป็นอยู่และศักยภาพทางการผลิตของชาวนาได้อย่างเป็นรูปธรรม

ตลอดจนจะต้องพิจารณาอย่างละเอียดรอบด้านถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ กรณีการตัดโอนภารกิจของหน่วยงานแต่ละกระทรวงมาสังกัดภายใต้กระทรวงเดียวกันและคำนึงถึงความซ้ำซ้อนของภารกิจแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งบทบาทของกรรมาธิการ การบริหารจัดการไซโล โกดัง และที่เก็บข้าว ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการรักษาคุณภาพข้าวและพยุงราคาข้าวด้วย

2) รัฐบาลควรนำกรณีตัวอย่างการบริหารจัดการข้าวและการช่วยเหลือสนับสนุนชาวนาของต่างประเทศมาใช้ประกอบการพิจารณาแนวทางการจัดตั้งกระทรวงข้าว เช่น ประเทศญี่ปุ่น หรือประเทศสหรัฐอเมริกา หรือประเทศต่างๆ ในสหภาพยุโรป ซึ่งไม่ได้มีการจัดตั้งกระทรวงการข้าวขึ้นมาเพื่อกำกับดูแลเรื่องข้าวเป็นการเฉพาะ แต่มีแนวทางการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการข้าวอย่างมีประสิทธิภาพ

3) หากไม่สามารถตั้งกระทรวงการข้าวได้ รัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรมีการพัฒนากรมการข้าว ให้มีศักยภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่น การปรับโครงสร้างกรมการข้าว การผลักดันให้มีการจัดตั้งสถาบันวิจัยข้าวแห่งชาติ เพื่อนำบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงาน โดยจัดสรรงบประมาณและบุคลากรให้เพียงพอ และมีการทำงานเชื่อมโยงกับศูนย์วิจัยข้าว เป็นต้น

เท่ากับว่า หากยึดเอาตามผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการฯ ดังกล่าว การตั้งกระทรวงการข้าวในเวลานี้ ยังเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก การพัฒนายกระดับกรมการข้าว อาจจะเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับสถานการณ์มากกว่า ■

ศรีตรังฯชวนชาวสวน รับส่งยางป้อนโรงงาน ให้เบี่ยชยัน1.85หมื่น

นายวิรัชธิ์ ลินเจริญกุล กรรมการผู้จัดการใหญ่และกรรมการบริหาร บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เปิดเผย กลุ่มบริษัทศรีตรังฯ ได้เปิดบริการใหม่ “ซูเปอร์ ไดรเวอร์” (Super Driver) ทำหน้าที่รับยางของชาวสวนมาส่งขายที่โรงงานของกลุ่มบริษัท โดยเริ่มที่จังหวัดเลย และอุบลราชธานี เป็นจังหวัดนำร่อง และเตรียมขยายบริการทั่วประเทศต่อไป

นายวิรัชธิ์กล่าวว่า บริษัทกำลังเปิดรับสมัครผู้สนใจเป็นซูเปอร์ ไดรเวอร์ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการสมัคร ทั้งนี้ เน้นกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ เกษตรกรชาวสวนยาง หรือครอบครัวที่มีสวนยางหรือขนส่งยางขายที่มีรถขนส่ง ทำหน้าที่เป็นตัวแทนผู้รับ-ส่ง รวบรวมยางธรรมชาติประเภทต่างๆ เช่น น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย ยางแผ่นดิบและยางแผ่นรมควัน ในละแวกใกล้เคียงจัดส่งให้โรงงานของกลุ่มบริษัท

“วัตถุประสงค์ของการรับสมัครซูเปอร์ ไดรเวอร์ เพื่อสร้างอาชีพเสริมให้ชาวสวนยางมีรายได้เพิ่มขึ้น ช่วยให้ชาวสวนยางสามารถเข้าถึงโรงงานได้ง่าย ซึ่งผู้สมัครเป็นซูเปอร์ ไดรเวอร์จะได้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ได้แก่ 1.ได้รับเครื่อง POS ลงโปรแกรมแอปพลิเคชันเพื่อนำไปใช้งาน 2.ได้รับเครื่องชั่งตวงเพื่อการใช้งาน 3.ชุดของขวัญ ซูเปอร์ ไดรเวอร์ เป็นต้น รวมถึงได้รับรายได้และเบี่ยชยันจากการเป็นผู้รับส่งยางให้แก่โรงงาน จะมีโอกาสสร้างรายได้พร้อมเบี่ยชยันกว่า 18,500 บาทต่อเดือน” นายวิรัชธิ์กล่าว